

Twórca Commodore urodził się w Łodzi. Poznaj historię Jacka Tramiela

13.01.2022 10:44 agr / ŁÓDŹ.PL

kategoria: **Historia Łodzi**

Nie ma chyba osoby zainteresowanej historią komputerów, która nie znałaby nazwy Commodore. Ale mało kto zdaje sobie sprawę, że twórca tej firmy pochodził z naszego miasta!

Komputer Commodore , fot. Wikipedia

Prezenty świąteczne już dawno rozpakowane, a pod choinką zamiast zabawek znajduje się często sprzęt elektroniczny – laptopy, smartfony, konsole do gier itd. Jak wyglądałby współczesny świat bez komputerów itp., nawet trudno sobie wyobrazić. Jedno jest pewne – historia elektroniki ma bardzo ważny łódzki wątek za sprawą Jacka Tramiela, jednego ze światowych pionierów branży komputerowej i gier.

Łódzkie korzenie

Jack Tramiel, sławny amerykański biznesmen, twórca firm Commodore i Atari, urodził się 13 grudnia 1928 roku w rodzinie żydowskiej w Łodzi jako Idek (Icek) Trzmiel. Jego rodzicami byli Abram Josef Trzmiel i Rifka Bertkowska, a rodzina mieszkała w rejonie obecnej ulicy Przybyszewskiego za Rzgowską. W czasie wojny trafili do Litzmannstadt Ghetto, gdzie nastoletni Idek pracował w zakładzie odzieżowym. W sierpniu 1944 r. wraz z ojcem został wywieziony do Auschwitz, ale uznano ich za zdolnych do pracy i wysłano do obozu niedaleko Hanoweru. Ojciec nie dożył końca wojny, a w kwietniu 1945 r. obóz wyzwolili Amerykanie.

Dwa lata później młody Trzmiel wyemigrował do USA, gdzie znalazł pracę jako mechanik. W 1948 r. wstąpił do armii amerykańskiej, gdzie zajął się konserwacją sprzętu biurowego. Po kilku latach służby odszedł z wojska i założył własną firmę Commodore Portable Typewriter zajmującą się naprawą maszyn do pisania. Wkrótce nawiązał kontakty z europejskimi producentami i z powodzeniem sprowadzał poprzez filię w Kanadzie urządzenia z Czechosłowacji. Przedsiębiorstwo szybko się rozwijało, a Jack Tramiel, bo tak już brzmiało wtedy jego amerykańskie nazwisko, wyrastał na poważnego biznesmena.

Biznes to wojna...

To jedno z najbardziej znanych powiedzeń sławnego w świecie łodzianina. W latach 60. XX wieku japońskie firmy zaczęły powoli zalewać amerykański rynek tanimi maszynami do pisania, więc Jack Tramiel postanowił zmienić profil działalności. W 1970 r. pojawiły się pierwsze kalkulatory produkcji Commodore, bazujące na chipsetach, a kilka lat później firma zaprezentowała swój pierwszy komputer – PET (Personal Electronic Transactor). Tramiel nie był przekonany do budowy domowego komputera od podstaw, chciał więc kupić firmę Apple Inc. i prawie doszło do tej transakcji, ale Steve Wozniak zażądał zbyt dużej sumy.

PET Tramiela przewyższał ówczesne komputery, jednak prawdziwym hitem stał się dopiero model VIC-20. Tani, produkowany w setkach tysięcy egzemplarzy komputer przeszedł do historii jako jeden z najlepiej sprzedających się produktów. W 1982 r. pojawił się Commodore 64 z mikroprocesorem MOS6510, który okazał się jeszcze większym sukcesem – sprzedany w 22 mln egzemplarzy do dziś uważany jest za najpopularniejszy w dziejach.

13 stycznia 1984 roku po gwałtownym starciu z największym udziałowcem Commodore, Jack Tramiel postanowił odejść z firmy, a z nim także wielu pracowników. Szybko założył kolejną – Tramiel Technology, Ltd., której celem było opracowanie oraz produkowanie konkurencyjnego sprzętu nowej generacji i wejście na rynek gier komputerowych.

„Komputery dla mas, a nie dla klas...”

To kolejna sentencja Jacka Tramiela, który wykupił od Time Warner mającą kłopoty finansowe firmę Atari Inc. Po jej przejęciu na rynek trafiła odnowiona seria modeli 8-bitowych Atari 65XE i 130XE, a później również hybryda konsoli do gier i komputera XEGS oraz odmłodzona wersja Atari 800XE. Wprowadzono również komputer nowej generacji – 16-bitowy model Atari ST. Dzięki zastosowaniu nowych rozwiązań technicznych, m.in. złącza MIDI i niezłemu oprogramowaniu użytkowemu, ta seria oprócz zastosowań rozrywkowych znalazła również odbiorców wśród grafików i muzyków.

Dla starszego pokolenia Commodore i Atari to kultowe nazwy, które przywołują wspomnienia pierwszych spotkań z komputerem i światem gier. Jack Tramiel uczestniczył we wprowadzeniu marki Atari na polski rynek, do sklepów sieci „Pewex”, a to był u nas wtedy

prawdziwy luksus, który stopniowo stawał się coraz bardziej dostępny. Pomiędzy Commodore i Atari trwał ciągły wyścig i ostra walka o rynek, które w okresie rozwoju komputerów klasy PC w latach 90., doprowadziły oba przedsiębiorstwa do zawieszenia działalności, a nawet częściowego bankructwa. Finalnie w 1996 r. cały majątek firmy Atari został sprzedany. Jack Tramiel przeszedł na emeryturę i zamieszkał w Monte Sereno w Kalifornii, gdzie zmarł 8 kwietnia 2012 r.

W 2004 roku wraz z rodziną odwiedził Łódź i spacerował po dawnych zakamarkach w rejonie ul. Rzgowskiej i Przybyszewskiego, gdzie mieszkał w dzieciństwie, a jego dziadek miał mały zakład szewski. Tak wyglądała wielka kariera jednego z najbardziej znanych „łodzermenschów” w światowym biznesie, który w wymiarze globalnym stworzył nowe możliwości, o czym możemy przekonać się każdego dnia, poruszając się w cyfrowym i wirtualnym świecie.

Zobacz także

Kartka z kalendarza. 8 kwietnia zmarł Jack Tramiel, twórca Commodore

Kartka z kalendarza. Włodzimierz Pfeiffer - zafascynowany Łodzią fotograf

Łodzianizmy. Chojniak i Chojniuna, czyli duma z własnego osiedla

